

מינהל רפואה

חוזר מס' : 60/2003

ירושלים, כ"ח תמוז, תשס"ג
28 יולי, 2003

תיק מס' : 4/1/14

אל: מנהלי בתי החולים הכלליים
מנהלי מחלקות נשים ויולדות

הנדון: עידוד ההנקה
סימוכין: חוזר מינהל מס' 60/2001 מיום 04/09/01

בהמשך לחוזרנו שבסימוכין רצ"ב נוסח מעודכן.

חלב אם הוא המזון המיטבי לתינוק בשל תרומתו להתפתחות ולגדילה, למניעת מחלות זיהומיות ולקשר אם-תינוק. משרד הבריאות ממליץ על ההנקה כהזנה הבלעדית לתינוק למשך ששת החודשים הראשונים לחייו, והנקה עם תוספות מזון עד גיל שנה ויותר. ברצוני לחזור ולהדגיש את הצורך ביישום חוזר מס' 60/2001 ולהזכירכם שאסור לאפשר חלוקת שי ליוולדת המכיל תרכובות מזון לתינוקות (תמ"ל), בקבוקים, מזון לתינוקות, תה וחליטות. כמו-כן, אין לחלק חומר פרסומי במערך הרפואה, כולל מחלקות בתי החולים, מרפאות קופות החולים וטיפות חלב.

יש לעודד, לתמוך ולהגן על ההנקה באמצעות 10 השלבים להנקה מוצלחת

(Baby Friendly Hospital Initiative WHO, 1992):

1. מדיניות הנקה כתובה בבית החולים, המועברת באופן שגרתי לצוות העובדים
2. הקניית כלים ליישום מדיניות ההנקה לצוות הבריאותי

3. יידוע כל אשה באופן ישיר או באמצעות עלונים וכרזות על יתרונות ההנקה וכיצד לבצעה .
4. סיוע ליולדת להתחיל בהנקה תוך חצי שעה מהלידה.
5. הדרכת אימהות כיצד להיניק וכיצד לשמר הנקה (באמצעות שאיבת חלב אם), גם כאשר עליהן להיפרד מתינוקן.
6. מתן חלב אם בלבד לתינוק ומניעת כל מזון אחר או מים, אלא אם קיימת הוריה רפואית לכך. אין לקדם מתן תמ"לים
7. קיום rooming in (ביות) של האם והתינוק למשך כל שעות היממה בעת שהותם בית החולים.
8. עידוד הנקה על פי דרישת התינוק
9. אין לתת מוצצים לתינוקות יונקים
10. אימוץ קבוצות תמיכה בהנקה והפניית האמהות לקבוצות אלה לאחר שחרורן מבית החולים.

רק במקרים הבאים יינתן תמ"ל לילוד:

- א. קיימת הוראת נגד רפואית להנקה, דהיינו סיכון רפואי לאם או לילוד שיגרם כתוצאה מהנקה.
 - ב. התנגדות מפורשת של האם להנקה לאחר שקיבלה הסבר על יתרונות ההנקה
- בכל מקרה של התוויה למתן תמ"ל או נוזלים לילוד תרשם ההתוויה בגיליון היולדת והילוד תוך ציון מפורש כי ניתן על כך הסבר ליולדת. ההנחיות התזונתיות יירשמו במדויק ויכללו: תדירות, הרכב וכמות ההזנה בכל ארוחה.

לוטה נספח א' בו מפורטים נתונים מסקר ארצי שנערך ע"י המרכז הלאומי לבקרת מחלות, המחלקה לתזונה והמחלקה לאם, ילד ומתבגר בשירותי בריה"צ במשרד הבריאות. הנתונים מעידים על כך שעשרת הצעדים להנקה מוצלחת עדיין אינם מיושמים במלואם. על כל בית חולים ליצור נוהל עבודה ברור וידוע לכל הצוות באשר לעידוד הנקה והגנה עליה, מתן הכשרה לצוות הסייעודי, הפארארפואי והרפואי, זאת על מנת להבטיח קיום חוזר זה במלואו.

הצגת נוהל כזה ואופן ביצועו יבדקו בפיקוח וברישוי בית החולים.

נתונים מתוך סקר מב"ת להנקה - 2000

המרכז הלאומי לבקרת מחלות

המחלקה לתזונה, המחלקה לאם ילד ומתבגר - שירותי בריאות הציבור

הסקר כלל 1,033 אמהות (619 יהודיות ו- 414 ערביות).
86% מן האמהות החלו להיניק את תינוקן בבית החולים.

%		
11	תנאי ביות מלא	אופן השהייה יחד אם ותינוק בבית החולים (שלב 7)
33	במשך היום בלבד	
57	בזמן ההאכלה בלבד	
75	כן	תינוק קיבל תמ"ל בבית החולים (שלב 6)
18	לא	
7	לא יודעת	
26	כן	תינוק קיבל שתייה בבית החולים (שלב 6)
39	לא	
34	לא יודעת	
60	כן	תינוק קיבל מוצץ בבית החולים (שלב 9)
30	לא	
10	לא יודעת	
66		קיבלה בבית החולים דוגמיות של תמ"ל או דייסות לתינוקות במתנה
51	כן	אמא קיבלה בבית החולים הדרכה להנקה (שלב 5)
49	לא	

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדרם.

צ' ב ג ה ט י כ ל מ נ ס
ד"ר יהודה ברוך
ראש מינהל רפואה

העתק : המנהל הכללי

המשנה למנהל הכללי
ס/מנכ"ל בכיר למנהל ולמשאבי אנוש
ס/מנכ"ל בכיר לתכנון ובינוי מוסדות רפואה
ס/מנכ"ל לכלכלת בריאות
ס/מנכ"ל לתכנון תיקצוב ולתימחור
ס/מנכ"ל קופות חולים
ראש המינהל לטכנולוגיות רפואיות ותשתיות
נציב קבילות הציבור
נציב קבילות הציבור ע"פ חוק ביטוח בריאות ממלכתי
חשב המשרד
היועצת המשפטית
ס/מנכ"ל להסברה ויחסים בינלאומיים
מנהל האגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות
מנהל אגף רישוי מוסדות ומכשירים
אחות ראשית ארצית וראש מינהל הסיעוד
ראש שרותי בריאות הציבור
רופאי מחוזות - לשכות בריאות מחוזיות
ראש שרותי בריאות הנפש
מנהל האגף לגריאטריה
מנהל האגף לרפואה כללית
מנהל אגף בריאות השן
ראש השרות לבריאות העובד
מנהל אגף הרוקחות
מנהל האגף לשרותי מידע ומחשוב
מנהלת תחום רישום ומידע רפואי
מנהל המרכז הלאומי לבקרת מחלות
מנהל האגף לשעת חרום
מנהל האגף למקצועות בריאות
מנהלת האגף להבטחת איכות
מנהל אגף ביקורת פנים
פיזיותרפסטית ראשית
מפקחת ארצית ריפוי בעיסוק
מנכ"לי קופות החולים

מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים
מנהל האגף לאביזרים ומכשירים רפואיים
מנהל המחלקה לרפואה קהילתית
מנהל תחום מינהל ומשק
מנהל המחלקה לאפרמיוולוגיה
מנהל המחלקה למעבדות
מרכזת המועצות הלאומיות
מנהלת השרות הארצי לעבודה סוציאלית
הספריה הרפואית
אחראית ארצית על הסיעוד – ברפואה כללית
אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הנפש
אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הציבור
אחראית ארצית על הסיעוד – בגריאטריה
אחות ראשית – קופ"ח הכללית
רופא ראשי – משרד העבודה והרווחה
קרפ"ר – צ.ה.ל
רע"ן רפואה- מקרפ"ר
קרפ"ר – שרות בתי הסוהר
קרפ"ר – משטרת ישראל
מנכ"ל הסתדרות מדיציניית – "הדסה"
רכז הבריאות, אגף תקציבים – משרד האוצר
יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל
יו"ר ארגון רופאי המדינה
יו"ר המועצה המדעית – ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
ארכיון המדינה

כתובת אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי מינהל הרפואה וחוזרי
מנכ"ל היא: - www.health.gov.il